



MAGYAR



JOHANNITÁK



TARTALOMJEGYZÉK

- 2 Dr. Oskar Prinz v. Preußen
Úrmesterünk köszöntése a johannita lovagok és a segítők részére
- 2 Tomcsányi István VK
A commendátori gondolatok
- 3 Gregersen-Labossa György RR, káplán
Az év igéje 2024
- 3 Porcsalmy László RR, ispotályos, a JSSz elnök
A Segítő Szolgálat munkájáról
- 5 Tomcsányi István VK:
A Hohenzollern Burg
- 7 Porcsalmy László RR, ispotályos, a JSSz elnök
Alliance ülés Helsinkiben
- 7 Gregersen-Labossa György RR, káplán
Lelki vezetők találkozója Nieder-Weisselben
- 8 Gregersen-Labossa György RR, káplán
Új kiadvány a rendi keresztéről
- 8 Gregersen-Labossa György RR, káplán
Családi szalon – János lovagok
- 9 Gregersen-Labossa György RR, káplán
Írástudó johanniták
- 9 Gregersen-Labossa György RR, káplán
Lovagtársak a gyülekezetekben
- 10 Bánffy Tamás RR, az ifjúsági munka felelőse
Ifjúsági programok 2023/24
- 10 Szilassy Péter, várományos
Beszámoló a 2023-as nyári máltai szolgálatunkról
- 12 Porcsalmy László RR, ispotályos, a JSSz elnök
Margitszigeti emléknap
- 12 Dr. Leibach Ádám RR
Halotti tor – „Jövel Szentlélek Úristen”
- 13 Nagyné Dubay Éva, Hölgyecsoport vezetője
Szolgálatból épített hidak
- 14 Tomcsányi Csilla, a Hölgyecsoport tagja
Kereszt-történet
- 16 Arday Géza ER
Fejezet a magyar johanniták emigrációs történetéből
- 18 Porcsalmy László RR, ispotályos, a JSSz elnök
„Az igaznak emlékezete áldott”
- 20 Pröhle Gergely RR
Protestáns felelősséggel – Európáért
- 24 Éves program

A Johannita Tájékoztató
a Johannita Rend Magyar Tagozatának lapja
Szerkesztette: Tomcsányi István és Arday Géza
Felelős kiadó: Tomcsányi István a Tagozat vezetője
E-mail: kancellar@johannita.hu
Cím: 1056 Budapest, Váci u. 62-64

Készítette: Prime Rate Kft.
Cím: 1044 Budapest, Megyeri út 53.
Tel.: (+36-1) 231-4060
Fax: (+36-1) 877-2010
www.primerate.hu

Úrmesterünk köszöntése a johannita lovagok és a segítők részére

*Verehrte Ordensoberin,
meine Herren,*

auf diesem prosaischen Wege sende ich Ihnen meine von Herzen kommenden Festtagsgrüße.

Ich verbinde damit meinen besonderen Dank für Ihr und für das Engagement der Ihnen anvertrauten Mitglieder der Johanniter Dienstgemeinschaft im zu Ende gehenden, krisenbehafteten Jahr. Möge die Frohe Botschaft der Weihnachtszeit unsere Herzen und Sinne erfüllen und möge sie es uns erlauben, voller Zuversicht in das Neue Jahr zu gehen.

Und so wünsche ich Ihnen mit Ihren Familien ein gesegnetes Weihnachtsfest und einen frohgemuten „Rutsch“ in ein gesundes, erfülltes und hoffentlich friedvolleres 2024.

Mit herzlichen vorweihnachtlichen Grüßen, bin ich

*Tisztelt Rendi Főnökasszony,
Uraim,*

Szívből jövő ünnepi üdvözetemet küldöm Önöknek most e prózai módon.

Külön köszönetemet szeretném kifejezni Önöknek és az Önök gondjaira bízott Johannita szolgáltató közösségek tagjainak elkötelezettségéért a végéhez közeledő, válságokkal teli évben. A Karácsony örömhíre töltse be szívünket és elménket, és segítsen abban, hogy bizalommal telve lépünk az új esztendőbe.

Így kívánok Önöknek és családjuknak áldott Karácsonyt és boldog új évet egy egészséges, reményteljes és remélhetőleg békésebb 2024-es esztendőben.

Szívélyes karácsonyi üdvözetemet küldöm.



Ihr
Prinz Oskar
Dr. Oskar Prinz v. Preußen

Üdvözlettel:
Oskar herceg

Kommendátori gondolatok!

Kedves Lovagtársam!

Megérintett a gondolat: mi lenne, ha ebben a Johannita újságban a megszo-kott belső oldali commendátori sorok helyét üresen hagynám. Ez az oldal fehé-ren állna itt. Az volt a gondolatom, hogy kinyitva a lapot és látva e fehérséget, betöltetlenséget, szánánk-e néhány percet arra, hogy magunk töltsük be, írjuk tele. Mivel? Emlékeinkkel, személyes emlékeinkkel. Ha megpróbálnánk végig gondolni, johannitaságunk milyen szolgálatot, örömet, hozott számunkra az elmúlt évben. Volt-e személyes lelki ajándéka a közösségi alkalmainknak? Egy-egy elvállalt szolgálat adott-e erőt ahhoz, hogy további szolgálati alkalomra is igent tudjunk mondani?

És amikor ez az üresség már gondolatunkban teleíródott, akkor biztosan előjönnek dolgok, amiket valahogy másként is lehetne, kellene tenni, és akkor már a jövőről gondolkodnánk. Magam is a jövőn gondolkodom, mert minden Johannita lovagtestvéremre nagy szükségem lesz 2024-ben. Előttünk van a Rend 100. születésnapjának méltó megünneplése. Ehhez valódi hittel kell imádkoznunk a Rendi imánkat naponta (egy perc az első kávéknál mellett...).

„Áldd meg Mi Atyánk a rendet! Szolgálni a Te szent nevedben kíván! ...Segítsd az üdvért vívott küz-delemben!”

Azután ott, a mindannyiunkat foglalkoztató és legnagyobb kérdés: Hogyan szólítsunk meg elesetteket, kéregető hajléktalanokat, reményt vesztetteket, rászorulókat? Hogyan szólítsunk, bátorítsunk lovagtár-sakat szolgálat vállalásra, együtt gondolkodásra? Hogyan adjuk át a szolgálatban töltött idő örömét? Hogyan, mely hatásos szavakkal lehetne vonzóvá tenni bárki de leginkább a fiatalok számára a Johannita értékrendet? Mindezekre keressük együtt a válaszokat!

Itt az új a 2024-es esztendő! Bizzuk újra életünket Krisztusra, és tegyünk meg mindent, az elesettek megsegítésére ott, és akkor, amikor erre lehetőségünk van. Merjünk „Igen”-t mondani a kérésekre, és higgyünk abban, hogy meg fogjuk rá kapni az időt, még akkor is, ha elsőre ez lehetetlennek látszik!

Számítok Rátok Magyar Johannita Lovagok!



Tomcsányi István VK

AZ ÉV IGÉJE 2024

Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!
(1 Kor 16, 14)

„... (a johannita lovag) Isten tisztelete számá-ra abban áll, hogy a világban meglátja minden teremtmény nyomorúságát, szíve szeretetre nyílik, keze cselekvésre kész, felebarátját pedig imádságba foglalja. Számára a hétköznapi is szent napokká válnak és mindennapi munkája istentiszteletté...”

(Johannita Rend Valláserkölcsi Szabályzata)

Nem tudok a kísértésnek ellenállni, és a johannita újságba írt rövid ma-gyarázat alapigéjét, amely az év igéje alapján készül mindig a januári számba, most kiegészítem a 13. verssel: **Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legye-tek férfiak, legyetek erősek! Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!**

Nyilván az év igéjét kiválasztóknak is igaza van, hisz a 14. vers magában is megáll, és bőséges útravalót ad nekünk a 2024. évre. Mégis a johannita lelkiség erősítése végett fontosnak tartom, hogy a megelőző négy intés is kiemelésre kerüljön. Éppen ezért – mintegy alcímként – idézem Rendünk val-láserkölcsi szabályzatának második tételét, amely még inkább kifejti mindazt, amit az apostoli levélen keresztül Isten igéje jelent.

Intésekkel és buzdításokkal zárja Pál apostol a sorait, amit a korinthusi ke-resztyének mindennapjaihoz és közösségi életük alakításához ír. Vigyázásra, hitben megállásra, férfiasan erős viselkedésre buzdít az apostol. „Őrzők, vi-gyázzatok a strázsán...” – idézhetjük a lánglelkű Ady verssorát, de még ennél is többről van szó, mert az apostoli levél a Krisztust követő tanítvány fontos szolgálatára utal. A virrasztásra, amely készenlétben tart a tanúságtételre, megőrzi a kísértésektől, és nem utolsó sorban naponta figyelmeztet földi lé-tünk végességére és Krisztus visszajövetelére. E vigyázó és éber életforma mellé fontos az állhatatosság és az erő. Pálnál azonban a végső szó mindig a



Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!
1 Kor 16, 14

szeretet szava, ahogy néhány fejezettel koráb-ban himnikus formában írja: **Most azért meg-marad a hit, a remény és a szeretet, e három: ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet** (Kor 13, 13). Pál intése így lesz kerek: Legyetek virrasztók, erősek, és ha kell, legyetek határo-zottak, de ne feledjétek, hogy a gyülekezetben mindent járjon át a Lélek, aki azt a szeretetet ébreszti bennetek, amely a Fiú és az Atya kö-zötti kapcsolatot jeleníti meg egyrészt, másrészt

a Szentháromság Isten indokolatlan viszonyulása az emberhez. Ez az agapé, amit fogalmazzunk meg egészen személyesen: bár nincs benned semmi sze-retrnivaló, de ennek ellenére szeretlek, mert különben elvesznél. Már hangzik is János evangéliumából Jézus szava, amely tömény örömhír: **Mert úgy sze-rette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el nem vesszen, hanem örök élete legyen.** (Jn 3,16) Ez a szeretet ugyanakkor a gyülekezeten keresztül hat, megszenteli a világot, és erkölcsöt szül, amely a világban véd, alkot és gyarapít. Ezt fejezi ki a johannita regula fenti idézete is.

Az előttünk álló év minden hétköznapija váljék szent napokká és a min-dennapi munkánk istentiszteletté, de erre csak akkor van esélyünk, ha a dolgainkat a testvéri közösségben a krisztusi szeretet erőterében imádsággal tervezzük és véghezvük. Nagy dolgok előtt állunk, mert hálát adhatunk, hogy oly sok történelmi nehézség ellenére Tagozatunk él, és 100 éve szolgálhatja az egyházat és a magyar hazát. Új ajtók is nyíltak előttünk, hisz rendi közpon-tot építünk ki a Kinizsi utcában és a segítő szolgálat is új térrel gazdagodhat a főváros frekvenciáján. Isten gondviselő kegyelmének jelei ezek, sőt meghívás a bővülő szolgálatra, amihez vigyázó, erős és a hitben állhatatos közösséget kell alkotnunk, ahol minden szeretetben megy végbe.

Gregersen-Labossa György RR
káplán

A Segítő Szolgálat munkájáról

Az ukrán háború továbbra is meghatározza tevékenységünket. Számtalan út-on-módon juttatunk segítséget elsősorban a kárpátaljai területre, és ebben a munkában együttműködik a Segítő Szolgálat, a Lovagi Diakónia, és a Hölgy-csoport, sőt a máltaiakkal is több közös akció zajlott, zajlik. Ezekről sokszor hírt adtunk a honlapon, és a Hírlevelekben, illetve a Facebook oldalon. Sajnos az ukrain helyzet továbbra is olyan, hogy nem célszerű pontos információ-kat adni sok mindenről, mert kedvezőtlen helyzetbe hozhatja azokat, akiknek segítünk.

A rendi diakónia Avar Gábor vezetésével a korábbi kezdeményezéseket messze meghaladó aktivitással és létszámmal dolgozott, dolgozik. Emellett több szervezettel is sikerült jó együttműködést kialakítani, az önkormányzato-kon kívül az amerikai One Mission Society-vel Hajós Judit közreműködésével, a máltaiakkal és rajtuk keresztül a Böselager Alapítvánnyal.

Csak néhány kiemelkedő esemény:

- ◆ A Hölgyecsoport kezdeményezésére 53 árva diáknak adtunk teljesen fel-szerelt iskolatáskát az évkezdéskor

- ◆ A Diakónia osztrák máltaiaktól kapott kórházi ágyakat, iskolabútorokat szállított több kárpátaljai oktatási intézménybe
- ◆ A Segítő Szolgálat összesen 12 egyházi intézmény kijelölt dolgozóinak tartott elsősegélynyújtó képzést két helyszínen, és mindegyik intézmény-nek egy felszerelt, az intézmény létszámához méretezett elsősegélynyújtó táskát is átadtunk.
- ◆ Az ungi esperesi hivatal kérésére támogattuk a hátrányos helyzetű gyer-mekek karácsonyát

Az Alliance ülés során az osztrák commendátor kezdeményezésére indult az a program, ami a kárpátaljai legfontosabb kérések felmérését célozta meg, majd a váratlanul korán jött hideg tél hatására javaslatunkra a „Melegítsd fel a szívedet, melegíts fel egy családot” felhívásba torkollott. A kezdeménye-zéshez a luxemburgi johanniták is csatlakoztak, így mindkét segítő szolgálat ill. Rend céladományt adott, sőt a luxemburgiak az Európai Fejlesztési Bank-ban tartott karitatív eseménybe is bevonták ezt a gyűjtést, így a jótékonsági hangversenyünkön kapott adományokkal együtt túlléptük a tervezett bevételt: Eredetileg 50 családot tűztünk ki célul, azt a befolyt összeg meghaladta, és

váratlanul a holland johannitáktól is kaptunk segítséget, amiből kiegészítve a bevételeket 100 család téli tüzelőjét tudjuk biztosítani. A tüzelő beszerzését és a rászoruló családokhoz eljuttatását a Kárpátaljai Református Egyház vállalta.

Persze nem csak Kárpátalján segítettünk, hanem 2 tonna könyvet szálítottunk a brassói Magyarok Házába, 200 paplant és 200 párnát, valamint 1800 vékonymatracot és 3 tonna tartós élelmiszert juttattunk el a törökországi földrengés áldozatainak a török követségen keresztül. Emellett folytak szokásos tevékenységeink: elsősegély oktatások, mentőszolgálat, ügyeletek és a táboroztatás.

November 17-én a Budahegyvidéki Református Templomban jótekonysági hangversennyel adtunk hálát a szolgálatért, és mondtunk köszönetet mindazoknak, akik támogatták munkánkat akár résztvevőként fizikai munkával, akár anyagilag. A Palota vonósnégyes, az Erkel Ferenc Vegyeskar és Pálúr János orgonaművész előadása közben rövid áhítat és a tevékenységünkről tartott beszámoló is helyet kapott. Aki szeretné, honlapunkon keresztül utólag is meghallgathatja a programot.

Többször adtunk hírt a „demenciás programról”. Mintegy egyéves előkészület után szeptemberben megtartottuk az első, majd decemberben a második 3 napos képzést a svéd oktatók közreműködésével. Mindkét alkalmon a Sarepta otthon ápolói, valamint állami intézmények dolgozói is részt vettek. A képzés célja a betegségben szenvedők és a környezetük, családtagjaik életminőségének javítása. Az első visszajelzések nagyon pozitívak. Ha minden a tervek szerint halad, akkor jövő márciusban megkaphatja az akkreditációt a Sarepta Otthon érintett részlege, s így helyet adhat a leendő trénereknek a szükség-

ges három hetes gyakorlat megszerzéséhez, ami után egyhetes svédországi továbbképzés és sikeres vizsgát követően „Silvia nővéreké” válhatnak, és feljogosítást kapnak arra, hogy itthon is a Silviahemmet módszerrel oktatókat végezhesenek, így az érintett családok, családlátogatók, diakónusok részére átadhatják ezt a tudást.

A program három nagy részből áll, a két három napos tréning, majd az akkreditációhoz szükséges további egy kurzus. Mindehhez a svéd johanniták, a Gondoskodáspolitikai Államtitkárság is adott támogatást, így a Segítő Szolgálatnak is csak egy részt kell finanszíroznia. A finanszírozás nem egyszerű feladat, az év során több pályázatot is beadtunk, több-kevesebb sikerrel.

A Pro Filii Alapítványhoz a 3. negyedévben a fent említett demenciás programmal pályáztunk 7 millió forintra – ez sikertelen lett. (Ekkor folyamodtunk a svéd johannitákhoz) Ugyancsak a Pro Filii Alapítványhoz a 4. negyedévben a Babacsalogató programmal pályáztunk – ennek elbírálása folyamatban van. (ez több, mint 9 millió forintból szól)

A VCA (Városi Civil Program) keretében 9 millió forintot pályáztunk a Bartók Béla úti ingatlan közműhálózatának felújítására, ezt sajnos elutasították forráshiányra hivatkozva – pedig ebben nagyon bízunk.

A KPMG-hez a mentőzés támogatására adtunk be pályázatot, a cég a társadalmi felelősségvállalás keretében biztosít ilyen lehetőséget. A 2,6 millió forint elnyerésére elég kevés esély látszik, mert sok a pályázó.

Silviahemmet – Látogatás Svédországban



Silviahemmet – Csoport a Sarepta előtt

Az Országgyűlés elnökéhez a kárpátaljai munka támogatására folyamodtunk 1 millió forintért, amit sikerült megkapni. Ugyancsak sikerrel jártunk a Gondoskodáspolitikai Államtitkársághoz beadott kérelemmel, amelyben a demenciás program mostani lépésre kértünk 3,5 millió forintot.

annál nagyobb eséllyel juthatunk hasznos forrásokhoz. Kérem, keressen meg bátran, ha kedvező pályázati lehetőségről szeret tudomást, s forrásteremtő munkánkban ilyen módon is szívesen részt vállalna.

A pályázatok, beadványok elkészítése sok időt, energiát kíván, kettőhöz önkéntes segítségét is megkaptam, de minél több pályázatot nyújthatunk be,

*Porcsalmy László RR
ispotályos, a JSSZ elnöke*

A Hohenzollern Burg

Az őszi Káptalanülés helyszíne egy egzotikus várkastély volt Baden-Württembergben: a Hohenzollern Vár. Mondhatni Úrmesterünk volt a házigazda – bár a hegytetőre épült erődtámasz ma már állami tulajdonban van, de a porosz királyi család patronálásával működik múzeumként.

A napirendi pontok közül számunkra fontos volt az ukrainai támogatás a Rend részéről, amelyben kiemelték a Magyar Tagozat jelentős és több johannita szervezet segítségét koordináló munkáját. A JUH (Johanniter Unfallhilfe) munkájában igyekeznek erősíteni a keresztény szemléletmódot, hogy a betegek jobban érezzék a johannita emberközpontú ápolás minőségét. A kórházakat és idősotthonokat üzemeltető Johanniter GmbH most nehezebb gazdasági helyzetbe került, ennek javítására intézkedési terv készült és a vezetőséget is megerősítették.



Vacsora a díszteremben

A rendi kancellár tisztségét Prof. Matthias Schulenburg gróf vette át és már az első szereplése azt mutatta, hogy széleskörűen tájékozott, szellemes és rugalmas vezetővel gazdagodtunk. Martin Kruse urat az eddigi megbízás után kinevezték főtitkárnak, miután felvételt nyert a lovagok közé. Mindkét új rendi vezetővel jó kapcsolatot építettünk ki már a megelőző időszakban is.

A felemelő környezetben emelkedett hangulatban vettünk részt a káptalan ülésen – de különösebb külsőségek mellőzésével szerényen, ahogy a johannitákhoz illik.

Tomcsányi István RK

IV. Frigyes Vilmos király, rendünk újraindítója



Burg Hohenzollern



Zászló a porosz és Hohenzoller szombólummal



Alliance ülés Helsinkiben (2023. október 5-7.)

Mivel ezévből a Lovagi Konferencia és az Alliance ülés ugyanarra a hétvégére esett, ezért Komendátor úr döntése alapján Porcsalmy László Ispótyalos képviselte a Johannita Rend Magyar Tagozatát az éves Alliance ülésen. Péntek este az informális vacsorával kezdődött az együttélés, amelynek folyamán többek érdeklődtek a magyar politikai helyzetről. Érezhető volt az európai liberális véleményformálók hatása, de odafigyeltek arra, amikor a saját nézőpontunkból vázoltam a dolgokat. (Ezt mindig is misszióknak tekinthetjük mi, johanniták: az országunk jóhíréért ki kell állnunk.)

Szombaton először a Finnországi Német Evangélikus Egyház volt angolnyelvű Istentisztelet úrvacsorával. Utána átsétáltunk a Nemesek Házába, ott volt az ülés. A beszámolókat mindenki röviden egészítette ki.

Először a tavalyi jegyzőkönyvet fogadtuk el, majd a következő évek programját. Ismét szóba került a máltaiakkal való együttműködés, és egy közös szövegezésű imádság iránti igény. Ezzel kapcsolatosan elmondhattam, hogy évről-évre több közös programunk is van a máltai lovagtestvérekkel.

A „Young members cooperation group” egy fiatal svéd lovag vezet, jövőre – ha a helyzet engedi – egy jeruzsálemi zárandoklat lenne a fő program, ami hangsúlyozottan egy vallási esemény, nem turizmus, lelki vezetővel. A másik csoport az „International Cooperation group” keretében működik a siet-i (Románia) segélyezési központ, ahol hetes- kéthetes váltásokban fiatalok fogadják a segélyszállítmányokat és intézik azok Ukrajnába szállítását. Most 1 millió Euroval számolnak egy évre, ebből 122 ezret ad a német JUH, és cégektől szponzoroktól tervezik a többit begyűjteni.

A következő Alliance-ülés jövő áprilisban, Londonban várható.

*Porcsalmy László RR
Ispótyalos, a JSSz elnöke*

Lelki vezetők találkozója Nieder-Weiselben

Minden évben örömmel várom az őszi időpontot, amikor ismét találkozunk a johannita lelkészek Rendünk lelki központjában, Nieder-Weiselben. Így volt ez 2023-ban is, november elején. Ilyenkor nem csak a tagozati káplánok és dékánok gyűlnek össze a Tagozatokból, hanem a különböző segítő szolgálatokban szolgáló lelkészek is jelen vannak. Az alkalomnak természetesen van egy fraternizáló szerepe, amely a személyes beszélgetésekben és a templomi áhítatokon teljesedik ki. Ugyanakkor a szombati nap a teológiai gondolkodás és tanácskozás jegyében telik.

Pénteken – miután mindenki megérkezett – idén is a templom csendjében kezdtük a másfél napos programot Dr. Mathias Meyer (JUH-Bundespfarrer) szolgálatával, majd a vacsora előtt itio in partes, az az két csoportban beszéltek meg közös dolgunkat. A tagozatok lelkészeinek tanácskozásán Marksches rendi dékán úr adott részletes tájékoztatást a rendi vezetésben zajló folyamatokról és személyi változásokról. Minden tagozati lelkész röviden beszámolt a saját tagozatának lelki életéről, és a mögöttünk hagyott időszak eseményeiről. Érdekes beszélgetés alakult ki Nieder-Weisel, mint lelki központ szerepéről, ahol a jövőben nagyobb hangsúly esik arra, hogy a tagozatok maguk szervezzenek programokat, amelyeket meghirdetnek a többi tagozat tagjai között. Eljártam a gondolattal, hogy öt-hat évente egy magyar hétvégét is szervezhetnénk, amikor magyar johannita zárandoklat keretében ellátogatunk Nieder-Weiselbe, ami élmény és töltetkezés nekünk magyaroknak, ugyanakkor lehetőség német barátainknak, hogy megismerjék a magyar kereszténységet, kultúrát és történelmet. Magam beszámoltam gazdag lelki programjainkról, kiemelve az augusztusi ökumenikus alkalmat, amely Keresztelő János halálának napjához kötődik. Továbbá beszámoltam a készülő magyar énekeskönyvről is, amelynek kiadásához minden segítséget megad a rendi vezetés. Az mélyreható beszélgetés keretében előkerültek etikai kérdések, így szóba került Ulrich Körtner bécsi teológiai professzor, johannita káplán által vezetett etikai munkacsoport munkája, amely a Németországban nagy viharokat kiváltó liberalizációs törekvésekkel állnak összefüggésbe, amely az úgynevezett asszisztált suicid (orvosilag segített és kontrollált öngyilkosság) kérdéséhez nyújt teológiai állásfoglalást. Ugyanakkor visszatérő kérdés a házassági válás és az elvált lovagok helyzete és lelkipásztori kezelése. Marksches dékán



A Komturkirche Nieder-Weiselben

úr külön kiemelte, hogy az Ürmester a komendátorok figyelmét több ízben felhívta arra, hogy a lovagok magánéleti válságának kezelésébe mindenképpen vonják be a tagozati lelki vezetőket. Mondandója tovább erősítette azt a teológiai irányt a Rendben, miszerint a Tagozatban szolgáló papok feladata nem merülhet ki a liturgikus szolgálatokban, hanem a pasztorális feladatokra is nagy hangsúlyt kell fektetni.

Másnap a teológiai előadások következtek, amelyeknek a fő témája az evangélikus békeetika volt, annak helyzete és feladatai a mai háborús európai viszonyok között. A bevezető előadást Dr. Dirck Ackermann német hadsereg katonai dékánja, tiszteletbeli johannita lovag tartotta, amelyet intenzív disputa követett. A másik előadó prof. Dr. Eckart Otto, a müncheni egyetem emeritus professzora volt, aki a háború és béke biblikus megközelítéséről beszélt.

A két előadás következtetéseinek némileg vitába is szálltak egymással, de ez lehetőséget adott a tartalmas beszélgetésre, és előkészítette a diskurzus teret a harmadik előadónak, aki Dr. Karl Pinggéra lovagtárs volt a marburgi egyeterről, és a háború és béke kérdését történelmi perspektívából közelítette meg. A teológiai tanácskozást Christoph Marksches rendi dékán zárta le és foglalta össze.

Új kiadvány a rendi keresztről

A János-lovagok ősi szimbólumainak képes története jelent meg újra, amelyben fontos ismeretekre tehetünk szert a Rend és annak jelképei, viseletei, és jelképei vonatkozásában.

A könyv a piros sorozatban jelent meg és Christian Rapp kutatásait tartalmazza angol és német nyelven. Megfontolandó, hogy a két magyar Szent János Lovagrend akár közös kiadásban is megjelenhetné ezt a kis könyvet magyar nyelven!

Családi szalon – János lovagok

Új kezdeményezésnek lehettünk részesei a Máltai Lovagtestvérek budai székházában, ahol novemberben a Mailáth család tagjai tartották első szalonjukat. Két szempontból is fontos eseménynek számít ez az alkalom. Egyrészt johannita és máltai háttérű családok találkoztak egymással, és erősítették a rokoni és családtörténeti szálakat. Másrészt egyfajta „pilot projektként” is tekinthetünk erre a kezdeményezésre, mert a rendezvény jó keretet ad arra, hogy leszármazottak találkozzanak, a kapcsolatok erősödjenek és a lovagi

utánpótlás szempontjából is lehet jelentősége a családi szalonok megszervezésének. A máltai testvérek budai székháza, és reményeink szerint a johannita új központ is méltó teret ad az ilyen és ehhez hasonló közösség, család, lovagi testvériség és nemzetépítő együttléteknél.

Látogatóban Fabiny Tamásnál



Könyvbemutató a hóvégi találkozón

Írástudó johanniták

Két lovagtársunknak is könyve jelent meg az elmúlt esztendőben. Fabiny Tamás evangélikus püspök *Júdás, az elveszett tanítvány* címmel – nemzetközi léptékekkel mérve is – hiánypótló könyvet írt tudományos igényességgel és esztétikus kiadásban. November végén a szerző vendégeként johannita körben is megismerhettük a kötet keletkezésének tudományos hátterét. (Fabiny Tamás: *Júdás, az elveszett tanítvány*, Luther Kiadó, 2023.)

Ódor László lovagtársunk családtörténeti ihletésű kisregényt írt, amely a török időkbe repíti az olvasót és hallatlan kedvességgel, a Balatonfelvidék báját is felvillantva von be a történelembe, a magyarrá válás és az egyház-szeretet témájába.

Az iramló történetben megjelenik a johannita lovag alakja is, amellyel a szerző a johanniták irodalomtörténeti jelentőségét is gazdagította. (Ódor László: *Túlélők – Egy török magyarrá térése a 16. században*, Napkiadó Kft., 2023.)

A két könyv megjelenése arra hívja fel a figyelmünket, hogy Tagoztunk tagjai között is vannak, akik az irodalom és teológia területén maradandót alkotnak. Figyeljünk egymásra és kérjük, hogy akár a Kárpát medencében, akár a világ távoli pontján egy johannita lovagtestvérünk értéket teremt, akkor jelezzük a Tagozat vezetésére, és tegyük közkinccsé. Ezáltal szellemileg épül és lelkiileg is erősödik a közösségünk.

Lovagtársak a gyülekezetekben

Az októberi lovagi konferencián, Révfülöpön sok kérdés és kezdeményezés hangzott el a jelenlévők részéről. Az egyik ötlet arra irányult, hogy a „kötelező” lovagi eseményeken túl, időnként a lovagok családtagjaikkal együtt közösen vegyenek részt istentiszteleten. E gondolatot tovább gazdagítottuk, és október 31-én elkezdődött egy szép hagyomány. A reformáció ünnepén, elsőként Tomcsányi István vezérlő kommandátor úr gyülekezetében és templomában voltunk együtt a Budavári Evangélikus Templomban. A sorozat második állomását Bacskay lovagtársunk templomába tervezzük a vízkereszti ünnepkörben a Salétrom utcai református templomba. Terveink között szerepel még tavasszal Fonyódra, Kanizsai Gábor gyülekezetébe is ellátogatni. A lovagok

ornátusban vesznek részt az istentiszteleten, ha lehetőség van rá, akkor szolgálnak, és a tagozati vezetés bemutatja a johanniták szolgálatát. Az istentisztelet után pedig kötetlen találkozó következik a helyi gyülekezet tagjaival. Várjuk a lovagok meghívását, hisz e kirándulások célja, hogy a gyülekezet és a lovagrend kapcsolatát erősítsük, amelyben a fő szerep a gyülekezetben szolgáló lovagtársra hárul.

Gregersen-Labossa György RR
káplán

Ifjúsági programok 2023/24

Kis közösségünk, mely a Rend körüli fiatalok összefogását végzi idén is töretlenül folytatta tevékenységét. Terveinknek ugyan csak egy része valósult meg idén, mégsem törte kedvünk és bátran indulunk neki a 2024-es évnék.

Rendszeres alkalmaink elsősorban a hit elmélyítésének és a Biblia tanulmányozásának reményében telnek, rövid téli és nyári szünet mellett nagyjából kéthetente kerülnek megrendezésre. Programjaink egy része online szerveződik, amelyet személyes találkozókkal tarkítunk. Közös bográcslás, sütögetés és alkalmanként kirándulások mellett. Húsvétkor például szabad tűzön kenyeret sütöttünk, majd törtünk meg, ahogyan azt Jézus és tanítványai is megtették. Többször szerveztünk kisebb csapatokat, hogy a Johannita raktárban végezzenek szolgálatot.

Folyamatosan próbálunk friss fiatalokat csalogatni a körbe, egyelőre inkább kevesebb, mint több sikerrel. A nehézség elsősorban maga a keresztény jellegű program; a hit nyílt megvallása és a konzervatív értékrend. Azok, akik gondolkodásukban közelítenek a Johannita szellemiséghez, többségében már elhivatottak más közösségek felé, így bár érdeklődnek, nem maradnak velünk sokáig.

Az őszi konferenciára összeállítottam sok apró ötletet, amely segíthet jobban megszólítani a fiatalabb nemzedéket. Ezeket ott megvitattuk, egyes elemeivel pedig már kísérletezünk, mint amilyen a havi rendszerességű istentisztelet Johannita testvéreinkkel közösen.

Az jól látszik, hogy sokat segítenek a már meglévő egyházi közösségi kapcsolatok, ezért olyanoknak a megnyerése, akiknek széles ismeretségi körük van. Bízom abban, hogy jövőre ebben tovább tudunk fejlődni.

A tervek szerint tovább folytatjuk rendszeres alkalmainkat 2024-ben, részt veszünk a rendi adományozás szolgálatában, ez kiegészül tavasszal a német ifjúsággal közös találkozóval, a nyári Medgyesi Táborral, illetve szeretnénk legalább egy terényi csendes hétvégét szervezni, ahol tovább erősíthetjük kis közösségünket.

*Bánffy Tamás RR
az ifjúsági munka felelőse*

Beszámoló a 2023-as nyári máltai szolgálatunkról

Hálás a szívünk, hogy 2023-ban 6 százföldi (Medgyes) tábor és két németországi (Marienfleß) tábor után a „Ora et labora” táborunk 2023. augusztus 18-28. között Máltán került megrendezésre. A fő tevékenység az András tanítványról elnevezett protestáns templomban (St Andrew Scots Church) volt, ahol a gyönyörű neogót templom kerítésének felújításán dolgoztunk egy héten keresztül.

Egyfajta jutalomként és megtiszteltetésként vehettünk részt ebben a munkában és máltai utazásban, melyet továbbra is Jan-Heinrich Florin és Bánffy Tamás vezetett. A kerítésfelújítási munkálatok mellett a lépcsőházban és egy német nyelvűeknek otthont adó imaterem felújítását végeztük.

A szállásunk Birguban (6-7 fő), a komppal megközelíthető átellenes félszigeten, valamint Zebbug-ban (8-10 fő) volt, melyről autóval jöttünk reggelente az ottlakók a „Három város” kikötőjébe (Tree cities – Birgu, Isla, Bormla). Ez volt

Szent János-társkatedrális belseje, a Johanniták Máltaiak főtemploma Valettában



Szent András templom előtt két német lovagtestvérünkkel

a reggeli találkozóponthoz, ahonnan minden nap komppal mentünk Valettára, ahol a Barakka lifttel mentünk fel az Valetta erődjére, mintegy 52 métert emelkedve. Innen aztán pár perc alatt eljutottunk a főtérre és a templomhoz.

Az első két nap szombat és vasárnap lévén utazásokkal telt megcsodáltuk Mdinát, Rabatot, megnéztük a Pál apostolról elnevezett katakombarendszert (St Paul Catacombs). Másnap, vasárnap istentiszteletre mentünk az András-templomba, majd bejelentettük, hogy mire készülünk a hét folyamán a gyülekezetnek. Nagy öröm volt bennük, mikor hallották, hogy mi jöttünk segíteni és majd 20 fővel szeretnénk a templomot javítani, felújításában munkával is támogatni.

Vasárnap este Birgu házban volt közös vacsora, ahol közösen főztünk, és az „otthon” lévő vendégelték meg a többieket. Hétfőn a lelkesítővel volt közös vacsoránk és beszélgetésünk. Másik napon együtt vacsoráztunk a közösség néhány tagjával a helyi Waterpolo Clubban. Piknikezni utaztunk Ghar Lapsiba, és végül a hét végén vacsoráztunk a német nyelvű gyülekezet tagjaival.



A teljes johannita csapat

A hét végeztével Mosta templomot (Málta legnagyobb templomát) látogattuk meg, egy botanikus kertben uzsonnáztunk. Vasárnap az istentiszteleten beszámoltunk az elvégzett munkáról, meglátogattuk az Angyal-erődöt (Fort Angelo), majd elmentünk Hagar Qimbe, ahol egy kőkorszaki megalitikus templomegyüttes romjait szemléltük meg.

Utunk során legtöbbször autóval jártuk a szigetet. Különösen nagy élmény volt a baloldali közlekedés és a körforgalmakban való eligazodás, illetve a máltai úthálózat, mely sok fejtörést okozott.

Köszönjük mindenkinek a támogatását, aki hozzájárult utunkhoz, de legfőképpen Istennek legyen hála, hogy szolgálhattunk neki. Utólagos visszajelzések alapján látva a mi lelkes szolgálatunkat a gyülekezet is lélekben megerősödött és újra erőt kapott, hogy még jobban és még odaadóbb szívvel szolgáljon az Úrnak!

Hála Istennek, hogy munkálkodik bennünk 2024-ben is! Újévi ígéreként kapott ígérellel zárom soraim:

**„Hagyd az ÚRra utadat, bízzál benne, mert ő munkálkodik”
Zsolt 37,5**

*Szilassy Péter
várományos*



Látkép Valetta erődjéből, előttünk Birgu és Isla erődített félszigetei

Margitszigeti emléknap

Június 25-én vasárnap Rendünk névadójára, Keresztelő Jánosra emlékezünk a Margitszigeten, a volt johannita vár közelében lévő Szent Mihály kápolnában, amely lassan kicsinek bizonyul ezekre az alkalmakra, ahol többen kívülről hallgatták Gregersen-Labossa György káplán úr áhítatát.

Az áhítat után a kápolna melletti szabadtéren a lovagkort segített vissza-idézni a Kard és Kereszt Johannita Testvériség hagyományörző csoportja, akik Miskolcra jöttek el, hogy bemutassák a középkor harci eszközeit, módszereit,

Johannita hagyományörzők



a lovagi virtust. A bemutatóra szeretettel vártuk az érdeklődőket, a szigeten sétálókat, akik közül sokakat a „csatazaj” vonzott oda. A bemutató után közelről is megtekinthetőek voltak a fegyverek, a bátrabbak, erősebbek ki is próbálhatták azokat szakértő oktatás mellett. Szokás szerint a mentőautónkat is részt vett az eseményen, és amelyet az érdeklődők megnézhetnek, és kérdéseikre szakértő választ kaphattak az önkénteseinktől.

Porcsalmy László RR
ispotályos, a JSSz elnöke

Halotti tor – „Jövel Szentlélek Úristen”

Novemberben egyik páciensem meghívott a halotti torára. Még él! Hetvenötödik születésnapját ünnepli így, férje már nem él, gyermekei először meg-
rökönyödve fogadták az ötletet, de annyira akarta, hogy „ráálltak az ünnepelésre”. Most Ő rendez, ha végleg elment, már nem lesz csak szűkkörű családi búcsúztatása. Haza akar menni a halotti toráról. Először kicsit furcsáltam a helyzetet, de végül úgy döntöttem elmegyek. Hiszen meghívtak. Hetven ember, családtagok, barátok voltak jelen. Ízlésesen rendezték, inkább születésnapi ünnepség volt, mint halotti tor. Családtagok osztották meg emlékeiket az ünnepeltről, Kossuth-díjas zongoraművész játszott ismert művekből, nemzetközi híró bűvész „varázsolta el” mutatóványaival a jelenlevőket. Közben vendéglátás, torta, tombola. Örömmel találkoztam Radosné Lengyel Anna volt egyházkerületi felügyelővel, akinek a fiával együtt konfirmáltam a Deák téren. Sokat beszélgettünk közös ismerősökről is. Egyik általam nagyra értékelt lelkészünkről állapítottam meg elhivatottságát, karizmáját. Középkorú, de még mindig érzi az ember – amikor beszél és prédikál – azt a lángoló szívet, melyet Szent Ágoston az Isten iránti szeretetének kifejezésére használt. Anna hozzáfűzte, nem könnyű minden héten felmenni a szószekekre. Sokat látogatott

gyülekezeteket, hétről-hétre, sokat beszélgetett lelkészekkel, az évtizedek alatt nem kevesen „kiégnek”, egyre nehezebben viselik a luter-kabátot, kelle-
ne több lehetőség az újratöltődésükre.

Megragadott az a mondat, hogy nem könnyű minden héten felmenni a szószekekre. Erre nem is nagyon gondolt az ember, hogy egy lelkésznek folyamatosan az őt meghallgatni érkezett, hozzá forduló híveknek nyitott szívvel és lélekkel hitelesen jelen lenni és adni, milyen folyamatos lelki készenlétet igényel.

Ádventet megelőzően komendátorunkkal, Tomcsányi Istvánnal folytatunk hosszú beszélgetést. Sok-sok témakörben, rendi feladatokról, johannita és régi családi emlékekről. Csenedsnapunkat követően Ódor Lászlóék vittek haza kocsi-
val. Útközben beszélgettünk a szolgáló református, katolikus, evangélikus lelkészekről és szó esett Anna mondatáról a szószekei szolgálatról. Említették, egyik református lelkész ismerősük felhagyott a gyülekezeti munkával. Betegségét követően valami megszakadt benne, nem képes a pa-

lástot úgy viselni, mint régen. Nem könnyű hétről-hétre felmenni a szószekekre. Van úgy, hogy egy mondat megszólítja az embert, elkezd növekedni, mint egy szárbá szökkenő virág és kinyílik, kiteljesedik az ember elméjében, szívében.

Egyszerre elkezdtem gondolni a pedagógusokra is. A pedagógusokra, akiknek nem könnyű napról-napra bemenni az osztálytermekbe, odaállni harminc gyermek elé és lelkesen elmondani évről-évre ugyan azt a tananyagot, azoknak a gyermekeknek, akik akkor hallják először. Nekik ez az első találkozás az újdonsággal.

Elkezdtem gondolni az orvosokra, akik minden nap bemennek a rendelőkbe, a kórtermekbe és figyelve, kedvesen és empátikusan kell az őket felkeresőket vizsgálni, gyógyítani, tájékoztatni a betegségekről, amelyeket ők számtalanszor diagnosztizáltak, gyógyítottak és tájékoztattak, de a betegeknek ez az első alkalom, az ő betegségük, fájdalmuk, lelki sebük a testi gyengeség kapcsán. Tájékoztatni a betegségről, a halálról őket és a hozzátartozókat...

Elkezdtem gondolni a színészekre, akik napról-napra felmennek a színpadra és a nézősereget el kell vezessék játékkal a katarziséig, hiszen ezért mennek este munka után, hétvégén a szabadidejükben színházba az emberek. A pedagógus, az orvos, a színész betegsége, fájdalma nem a gyermekekre, betegek, nézőkre tartozik. Ezen felül kell emelkedniük, csak a tanítás, a gyógyítás, a játék az, amiért akkor és ott rájuk figyelnek.

Nem könnyű hétről-hétre felmenni a szószekekre. Nem könnyű hétről-hétre, napról-napra szülnök lenni, nem könnyű hétről-hétre vezetőnek len-

ni, nem könnyű hétről-hétre, napról-napra felelőséget vállalni, magunkat háttérbeszoritva szolgálni másokért. Ehhez a naponta megújulást kívánó szolgálathoz mi johanniták nagy segítséget kaptunk.

A johannita köpeny és kereszt viselése csak külső jele az elhívásnak és a johanniták belső erkölcsi értékrendjéből fakadó cselekvéseknek. Mi, keresztény testvéreink által kapott meghívást az átlagosnál nagyobb mértékben érezzük és mindennapi életünkben – ki-ki a maga helyén, a családokban, az oktatott gyermekekkel diákokkal, a betegekkel, a hivatalok rászorultjaival, az intézményekben vezetésünk alatt állókkal szemben és számtalan más helyen cselekedeteinkkel, odafigyelésünkkel, irgalmasságunkkal gyakoroljuk.

A johannita kereszt négy szára alaperényeink: mértékletesség, álhatatosság, igazságosság és bölcsesség. A nyolc ága a nyolc boldogság, melyről az adventi Csendes Napon mély gondolatokat hallhattunk Dr. Dobszay Benedek ferences szerzetestől.

Az életben mindent ajándékba kaptunk, semminek birtokosai nem vagyunk csak felelősséggel tartozó gondos gazdái arra az időre, ameddig társként rendelték bennünket.

Az elkövetkező 2024-es esztendőben is legyen nyitott szívünk az Úristen által adott ajándékok befogadására és a ránk bízottak felé való közvetítésére, küldetésünk beteljesítésére, kegyelemből hit által: SOLI DEO GLORIA!

Dr. Lelbach Ádám RR

Szolgálatból épített hidak

Néhány évvel ezelőtt, egyik személyes látogatásomkor Fabiny Tiborné Valika egy érdekes dossziét adott át számomra. „Legyen nálad, ebben a Hölgycsoport indulásának rendszerváltás utáni története van” – mondta. Azóta is szeretettel forgatom a dosszié megsárgult lapjait és most, hogy készülünk a Johannita Rend Magyar Tagozatának századik születésnapjára érdekesnek látszik tanulmányozni és bemutatni a korabeli eseményeket.

betegek látogatása. Adományok gyűjtése, egyházi idősotthonok támogatása érdekében. Érdekes színfoltja lehetett a szolgálatnak egy 1990 tavaszán megrendezésre került program. Nagy sikerrel zajlott az erdélyi mozgássérült művészek kiállítása, ahol a Hölgycsoport tagjai a Johannita Segítőszolgálat önkénteseivel együtt vállalták munkát a szervezésben, a művészek elszállásolásában és étkezésük biztosításában.

A Johannita Rend Magyar Tagozatának Nőcsoportja 1990. április 25-én tartotta meg első ülését. A résztvevők: dr. Herényi Istvánné, Dr. Hajós Józsefné, Dr. Brencsán Jánosné, Dr. Fabiny Tiborné, Dr. Reuss Andrásné Zászkaliczky Péterné és Martos Pálné. Az alakuló ülés Dr. Fabiny Tibor bevezető áhítata nyitotta meg, melynek alap igéje a Róm 13:10-14 volt. Már az alakuló ülés jegyzőkönyvében is jól láthatóak az irányvonalak, milyen feladatokat vállaltak magukra az asszonyok. Vallásos műsorok szervezése gyermekeknek, kirándulások szervezése időseknek és mozgássérülteknek, ruhacsomagok fogadása és szortírozása elsősorban erdélyi menekültek részére. Karácsonyi díszek és sütemények készítése, valamint kórházban tartózkodó



Advent a Sareptában a Pitypang utcai iskolásokkal



Iskolatáskák átadása

1991 után a Hölgycsoport minden évben éves programot készít és fogadott el. Ettől az évtől kezdődően jelenik meg az éves beszámolóban a Sarepta Otthon idős lakóinak látogatása. Egyrészt rendszeresen – a mostani szolgálatunkhoz hasonlóan – havonta látogatták meg az időseket. Emellett azonban több alkalommal szerveztek az otthon lakóinak közös születésnap programot, múzeum látogatást vagy kirándulást. A szolgálatba bevonták az evangélikus teológusokat is, akik virággal, gyümölcscsel ajándékozták meg az időseket, de több esetben ápolást és takarítást is végeztek az otthonban. 1991-ben a Hölgycsoport egy erdélyi utazást is megszervezett, amelyen magyar nyelvű, irodalmilag értékes könyvek mellett, lelki építést jelentő könyveket is vittek adományként. Emellett élelmiszert, tisztítószereket és ruhaneműt is tudtak átadni evangélikus és református lelkészeknek.

A Hölgycsoport nagy örömmre azóta is, immár 34 éve, töretlenül végzi szolgálatát. A régiek szeretettel végzett munkája, példa lett számunkra. Így kapcsolódik össze múlt és jövő. Az eltelt idő kicsit átalakította a feladatokat, kevesebbet tudunk talán vállalni, de a Stehlo Gáborról elnevezett idősotthonban mostanában is megtartjuk programjainkat. Az alkalmainkat igyekszünk színessé, érdekessé tenni. Legutóbb Földvári Tibor református lelkész tartott Adventi áhítatot és a Pitypang utcai Általános iskola kiskórusa szolgált kedves karácsonyi énekekkel az időseknek. Másik lehetőséget abban láttunk, hogy a megszokottól eltérő, ünnepi vacsorával kedveskedjünk az otthon lakóinak. Ezt megszervezzük, lebonyolítjuk a visszajelzések szerint a lakók nagy öröme. Minden évben ajándécsomagokat is tudunk készíteni. Ezt a szolgálatot nem tudnánk a hölgyek tevőleges és anyagi támogatása nélkül megvalósítani.

Az 1990-es évekhez hasonlóan nekünk is jutott olyan feladat, amit nehéz helyzetben élő szomszédos ország felé kell teljesítenünk. Az orosz-ukrán háború nehézségeit átérezzük és igyekszünk a lehetőségeinkhez mérten a segítséget megadni. Idén a Hölgycsoport több, mint ötven árván maradt kisgyermek iskolakezdéséhez járult hozzá olyan módon, hogy tanszerekkel megtöltött iskolatáskákat juttattunk el Kárpátaljára. A felhívásunkra számos hölgytől érkezett adomány, ebből tudtuk fedezni a költségeket. Köszönet érte minden támogatónak!

Kereszt-történet

Néhány évvel ezelőtt Németországból egy kedves, a Johannita Segítőszolgálatban tevékenykedő úr, Hans Klein megkérdezett arról, hogy volna-e lehetőség itt Magyarországon befogadni régi feszületeket, kegyeleti tárgyakat. Nem igazán érttem miről lenne szó, de habozás nélkül igent mondtam. Érdeklődésemre elmesélte a történetet. Amikor Németországban a Bodenitói mellett egy nagy, ferences nővérek által évszázadok óta lakott kolostort (Kloster Reute) kiszemelték menekültek számára befogadó háznak az ott élő idős nővéreknek ki kellett költözniük és kipakolniuk mindent.

Elgondolni is nehéz mekkora fájdalom nyolcvan év feletti idős apácáknak elhagyni azt az otthont, ahol egész életüket töltötték. Ők azonban bátran, mosolygva nekiláttak ennek a feladatnak is, bízva a Jó Isten segítségével. Ebben a régi kolostorban tevékenykedik az elején említett johannita barátunk felesége, Carmen, aki segített a nővéreknek a csomagolásban a különféle tárgyak kiadásában, elhelyezésében. A hétköznapi használati tárgyak: edények, bútorok elkerültek különféle otthonokba többek között Magyarországra, Erdélybe, Kárpátaljára.

Bizonytalanná vált a sok-sok gyönyörű, több száz éve a cellák és kápolnák falát díszítő feszületek sorsa. Mi legyen ezekkel a keresztekkel, melyek előtt

A Johannita Rend Magyar Tagozatának következő 100 éve nehéz időszakban kezdődik el. Járványok, háborúk, gazdasági nehézségek a hittől való eltántorodás jellemezhetik. Ahogy a Biblia írja „a gonoszság megsokasodása miatt sokakban kihűl a szeretet” (Mt 24:12) Nekünk asszonyoknak jelentős szerepünk van abban, hogy a nehézségek ellenére ne így legyen. Fontos, hogy őrizni tudjuk a családjainkban és a környezetünkben a szeretetet, növelni tudjuk a hitet, támogassuk a gyengéket, elesetteket. Ezt a feladatot akkor vállaltuk magunkra, amikor a férjeink a lovagrendi elköteleződésüket kinyilvánították.

Az ő döntésük bennünket, asszonyokat is támogatásra kötelez. Ebben a Biblia következő igéje is biztató segítséget nyújt: „aki mindvégig kitart, üdvözlül” (Mt 24:13)

*Nagyné Dubay Éva
Hölgycsoport vezetője*



A kedvesnővérek csomagolnak

sok éve mindig imádkoztak? Ekkor vetődött fel a gondolat, hogy a protestáns lovagrend, a Szent Jánosról elnevezett Johannita Lovagrend összegyűjtse azokat. A német johanniták összecsomagolva elküldték, a magyar johanniták pedig igent mondván vállalták, hogy befogadják és új, imádságos otthont találnak a szép és különleges feszületeknek.

Csodálatos azóta mindegyik keresztnak a története. Mivel a Johannita és a Máltai Lovagrend egy töről fakadt, így sok közös munkát és szolgálatot végeznek Isten dicsőségére. Ezért nem volt meglepetés, hogy a Máltai Rend Kárpátalján boldogan fogadta az odaszállított darabokat. Iskolákban, imatermekben, görögkatolikus kápolnáknak szentelték újra az átadott keresztek.

Néhányan a sorsa külön is érdekes. Például Áder János elnök úr felesége, Herczegh Anita látta meg az egyik feszületet és nagyon megtetszett számára. Éppen akkor volt az egyik „Jónak lenni jó” elnevezésű műsor. A johannita Lovagi Diakóna felajánlotta feszületet a műsornak. Egyvalaki azután licitálás után megvásárolta, és természetesen odaajándékozta Herczegh Anitának.

A Magyar Máltai Lovagrend elnökének magánkápolnájába került egy nagy méretű barokk korból származó szép kereszt. Ifj. Béres József ék tokaji szőlőbirtokán épített kápolnájukat díszíti egyik mentett kereszt. Bikolon, a volt Reviczky-kastély templomába – amely Keresztelő Szent János templom – került ezekből a feszületekből egy darab. Sőt, Erdélyben a Kálnoky család által támogatott kápolnába is otthonra talál felújítás után egy jelentős méretű faragott kereszt. Az alatt a feszület alatt, reméljük, hogy III. Károly angol király is elmond majd egy imát a kárpátaljai és erdélyi magyarokért.

Budapesten az Opus Dei által most épülő 51 szobás egyetemisták számára berendezendő kollégiumi szobák falára is kerül ezekből a mentett keresztek. Zugligerben a volt paplakban szintén van már egy példány, és alatta a

A Rezső téri templomba érkezett feszület



Keresztek a csomagolásra várva



ott élő fiatalok imádkoznak. Egy indiai származású Budapesti szolgáló Verbita szerzetes atyához három nagyobb feszület jutott, aki Dunakeszire, a Verbita új közösségi házába szánja őket. Az Országúti Ferencesek egyik hittantermét is ezekből a keresztek közül díszíti egy. A Rezső téren a Boldogasszony templomban kommandátorunk adta át az adományozott feszületet, amit a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén szenteltek fel. Egy stájerországi kis falu imatermében imádkozó csoport is örökbefogadott egy keresztet. Se szeri se száma azoknak az imádságos helyeknek a Kárpát-medencében, ahol újra otthonra lehetnek a megmentett feszületek. Csodálatos megtapasztalni a valódi ökömenet ebben a szolgálatban, ahol a johanniták a keresztény hit védelmezői. Mindenhol ima száll az Úrhoz e megmentett feszületek alatt, ami a béke és a szeretet erősödését szolgálja.

*Tomcsányi Csilla
a Hölgycsoport tagja*

Fejezet a magyar johanniták emigrációs történetéből

Élet a hontalanság évtizedeiben

Az emigráció időszakában a Johannita Rend Magyar Tagozatában nem volt senki sem egyedül, hiszen a hontalanság éveiben a lovagtársak számíthattak egymásra. Összefogtak, hogy Nyugaton a szabad világban tovább élhessen a tagozat. Külön ki kell emelnünk, hogy a johannita munkában – a lovagtársak mellett – legfőbb segítők a feleségek voltak, akik a háttérből mindig és mindenben helytálltak. Az emigráns időszakban is maradt sok nemzetközi támogató, mentor és a magyarok jó barátja, aki a nemzetközi színtérről támogatta a johannita emigránsokat, akik képviselték Magyarországot a Johannita Rendben. Fáy Gedeon emberi és vezetői magatartásformáját és irányutatását példamutatónak tartották az akkori lovagok. 1945 után a magyar emigráns johanniták kapcsolatban álltak a nemzetközi térben azokkal, akikkel még háború előttről ismerték egymást. Meg kell említenünk Fáy Gedeon és Vermes László mellett – többek között – a történészprofesszor Vajay Szabolcsot, a nemzetközileg is híres filozófusprofesszor Kibédi Varga Sándort, Toldalagi Ferencet és Kékessy Dezsőt, akik tehetségük, hitük, bölcsességük és kitartásuk révén kapcsolódtak a több évtizedes, becsülettel végzett munkához, mely az emigrációban működő magyar johannitákat jellemezte. Ebben a nehéz történelmi helyzetben szerencsés állapotnak számított, hogy Nyugaton ilyen komoly személyiségek képviselték a magyar johannita világot. Az egykori lovagok igaz hazafiak voltak, s jó diplomáták, akik kapcsolataikat közösségük és a nemzet szolgálatába állították.

Vajay Szabolcs sokrétű munkásságának jelentőségéről

Lovagi közösségünkben többen jól ismerhettük *Vajay Szabolcsot*, aki Svájcban élt. Elbűvölő egyéniségű és tudású ember volt, élményt jelentett a társasága. Fontos történelmi munkájának, *A johannita rend lovagjai 1854–1987* című könyvnek – amely nem sokkal a rendszerváltás előtt láthatott napvilágot – a megjelenését Kékessy Dezső támogatta. Ez a hatalmas rendi és tagozati összefoglaló munka Vajay genealógiai gyűjtő- és rendszerező szenvedélyének meghatározó foglalatává vált. Több évtizedes kutatásának eredményei az általa írt tudományos igényű történelmi művek. Később megírta máltai lovagtestvéreink történetét is. Történelmi munkássága mellett szépiróként több regényt és novellát is alkotott.

A Johannita Tagozat magyarországi újraalakításának pillanata a rendszerváltás előtt. Balról: Ravasz Ákos, Kenessey Csaba, Vajay Szabolcs, Brencsán János, Szilágyi Zoltán, Vermes László és Kékessy Dezső (Az eredeti fotó Szilágyi Mihály tulajdona)

Vajay Szabolcs fordulatos életében jelentős szerepet foglalt el johannita mivolta. A Magyar Királyi Külügyminisztériumban kezdett dolgozni, majd a világháborúból való kilépési kísérlet egyik irányítója, Barcza György diplomata mellett tevékenykedett. Később, emigrációs időszakában Párizsban élő antiperónista barátai beajánlották az UNESCO-hoz mint megbízható demokratát. 1959-től az UNESCO párizsi központjában volt elismert Latin-Amerika-szakértő. Egészen a nyugdíjazásáig közel negyedszázadot töltött ezen a helyen. 1982-től a Genealógiai és Heraldikai Társaságok Nemzetközi Szövetségének elnökévé is választották.

Degenfeld Sándor szépen és időtállóan fogalmazta meg önéletrésében: „Ma a szó és a meggyőzés erejével harcolunk, amihez elvhűség és bátorság kell. Egy igazi johannita nem alkalmazkodik az úgynevezett korszellemhez, nem opportunistá, világnézetét nem áldozza fel pillanatnyi előnyökért. [...] Azonkí-



Johannita lovagok müncheni találkozója a '60-as években. Balról: Tóth Miklós (Hága), Kibédi Varga Sándor (München), Fáy Gedeon (München), Czaniik Géza (München), Hartyáni Zoltán (Koppenhága), Szemerey Tibor (München), Henney Gusztáv (München), Mester László (Párizs), ..., Podmaniczky János (Koppenhága)

vül a Magyar Tagozat tagjai legyenek öntudatos magyarok, és szolgálják mind a határon belül, mind a határokon kívül élő egyetemes magyarság érdekeit.” Ennél lényegre törőbben nem is lehetne megfogalmazni a *johannitaság* lényegét. Végül a rendszerváltást követően, majd fél évszázados viszontagságos száműzetés után hazatérhettek a magyar johanniták. Ebben vállalt az előző nemzedék több tagja feladatot, de az oroszlanrészt Vermes László és Fáy Gedeon végezte el.

Az emigráció első évtizedei

Ennek az időszaknak előzménye, hogy Magyarországon 1945 után felszabták a Tagozatot, ezért az emigrációban kellett biztosítani a folytonosságot, ahol a Tagozat emigrációs időszakának kezdetén a nyolcvankét éves korában, 1949-ben elhunyt Feilitzsch Berthold alapító kommandátor, s utána Edelsheim-Gyulai Lipót rövid, 1951-től 1955-ig tartó kommandátorsága következett. Majd Oszkár királyi herceg, a Rendet bölcsen kormányzó Úrmester Kibédi Varga Sándor professzort nevezte ki a Tagozat vezérő kommandátorává, aki 1955 és 1977 között szó szerint feltámasztotta az emigrációba kényszerült magyar johannita közösséget. Nem fordult elő ilyesmi még a Rend történetében, hogy egy Tagozat ország nélkül maradjon (Magyarországon betiltva), s néhány emigráns lovaggal Nyugat-Európában, Amerikában és Ausztráliában tovább létezhessen. A lovagok többsége politikai kényszerűségből és fizikai veszélyeztetettség miatt hagyta el a hazáját. A Nyugatra menekült, külföldön letelepült magyar johanniták a Balley Brandenburg külön tagozataként szerveződtek újjá. Ehhez a túléléshez kellett Fáy Gedeon sokrétű személyisége, fenomenális nyelvismerete, intelligenciája és finom diplomáciai érzéke. Olyanok álltak mellette emberileg, és támogatták az újjáépítésben, mint Czaniik Géza, Degenfeld-Schonburg Maximilián, Harsányi András, Hámos Ottó, Kékessy Dezső, Radvánszky Antal, Szemerey Tibor, Tatár Géza, Toldalagi Ferenc, Tóth Miklós, Vajay Szabolcs és Vermes László. Hihetetlen az a teljesítmény, amit ez a nemzedék felmutatott, ugyanis még mostani fejjel sem könnyű végig gondolnunk, mit jelentett a magyarságot dolgozni fizikailag elérhető haza nélkül. Ők voltak az egyedüli, ország nélküli Alliance-szervezet. Mégis az egész Johannita Rend elfogadta és támogatta őket mint teljes jogú tagokat. Segélyeket küldtek Erdélybe, szót emeltek jelentős nemzetközi szervezetekben a diktatúra elnyomása ellen. Támogatták az idős lovagokat, és képviselték a diplomáciában az összmagyarságot: egy másik Magyarországot és szellemiséget, amely képviselet nélkül maradt a Rákosi- és a Kádár-korban.

Johannita lovagok müncheni találkozója a '60-as években. Balról: Tóth Miklós (Hága), Kibédi Varga Sándor (München), Fáy Gedeon (München), Czaniik Géza (München), Hartyáni Zoltán (Koppenhága), Szemerey Tibor (München), Henney Gusztáv (München), Mester László (Párizs),..., Podmaniczky János (Koppenhága)

Nélkülözhetetlen emigráns kommandátorok

Ehhez a munkához szükség volt *Fáy Gedeon* veleszületett diplomáciai érzékére, aki először jogi lovagként, majd kommandátorhelyettesként, később vezérő kommandátorként is betöltött tisztségét nem rangnak, hanem szolgálatnak tekintette. Ezt ma már csak kevesen tudhatják, hiszen az említett régi vágású urak eltávoztak a földi világból. Fáy Gedeon fiatalkorától módszeresen képezte magát. Előbb a Pázmány Péter Tudományegyetem jogi karát, majd a bécsi Konsularakademie-t és a párizsi École des Sciences Politiques-ot végezte el. 1939-től ő is, mint Vajay, a Magyar Királyi Külügyminisztériumban dolgozott Bárdossy, Kállay és Ghyczy miniszterek közvetlen környezetében személyi titkárként, referensként és diplomataként. Régi, több nemzedéken keresztül összefonódó barátság fűzte a Kállay családhoz, ami fontos szerepet játszott a magyar máltai lovagokkal kialakult szoros együttműködésben, hiszen Kállay Kristóf, az egykori miniszterelnök fia volt az egyik külhoni magas rangú máltai vezető, s Fáy is az emigrációt választotta 1948-ban. Eleinte Rómában és Párizsban élt, majd nyolc éven át Londonban a BBC magyar osztályának volt a hírszerkesztője. 1957-ben Münchenbe költözött, ahol a Szabad Európa Rádió (SZER) munkatársaként dolgozott. 1957-ben nyert felvételt a Johannita Lovagrendbe, amelynek fél évszázadon keresztül volt hitvalló és védelmező lovagja. Feleségével, Olgával New Yorkban telepedtek le, ahol a biztosítási szakmában helyezkedett el, és fordítóként élt hét éven keresztül, majd Európába visszatérve, Münchenben német és angol okleveles tolmácsként dolgozott. 1977 és 1990 között vezérő kommandátorként működött. Kiválasztott ember volt, hitéletbeli kérdésekben és vezetőként is. A '80-as évek végén, visszavonuláskor *Vermes László* lett az utódja, amiben az Úrmester megértően támogatta a magyar johannitákat.

A Johannita Tagozat magyarországi újraalakításának pillanata a rendszerváltás előtt. Balról: Ravasz Ákos, Kenessey Csaba, Vajay Szabolcs, Brencsán János, Szilágyi Zoltán, Vermes László és Kékessy Dezső (Az eredeti fotó Szilágyi Mihály tulajdona)



Vermes László délvidéki földbirtokos családból származott, a Szabadka melletti ludasi birtokon nőtt fel, majd a bécsi Theresianumban tanult. 1945-ben emigrált, Párizsban telepedett le, ezalatt a genfi Nemzetközi Segélyközpont vezető tisztviselője, aztán az ENSZ diplomatája lett. Lovagként 1984-ben köteleződtött el; 1990 és 1995 között vezérő kommandátorként tevékenykedett. Nevéhez köthetik, hogy a rendszerváltás kor hazahozta a Tagozatot. Komoly és művelt úr volt a szó legigazabb értelmében: az ő sikeres diplomáciai érzékének és fellépésének eredménye lett a rendszerváltó kormánnyal kötött együttműködési megállapodás, ezenfelül nagyszabású, határon túli segélyakciókat is szervezett.

Fáy Gedeon a *Szellemi képsorozat* című, 2008-ban Magyarországon megjelent visszaemlékezésében így írt kommandátori hozzáállásáról: „1977-ben átvettem Kibédi Varga Sándortól a Magyar Tagozat vezérő kommandátori (Regierender Kommandator) tisztséget. Ezt a megjelölést sohasem szerettem, és nem is igen használtam, csak ha muszáj volt. Jobban szerettem volna a szolgáló kommandátor elnevezést.” Ő lett az, aki hazatért Tagozatunkat megerősítette és tovább fejlesztette, utána pedig, 1995-ben – a szintén több évtizedet emigrációban élő – Kékessy Dezső lett a vezérő kommandátor.

Edelsheim-Gyulai Lipót, vagyis ahogy a nagy öregek emlegették: „Poldi bácsi” az első nyugati kommandátorként jelentős úrt töltött be. Rangidősként ebben az átmeneti időszakban nélkülözhetetlen volt a tekintélye. A háború utáni években nem látszott biztosnak, hogy Németországnak szüksége lenne a Rendre, míg bebizonyosodott, hogy a johannitáknak nem voltak náci kapcsolataik. Ez a kérdés akkor Németországban történelmileg és politikailag is kiélezett helyzetet idézett elő. Az emigrációban való építkezést és megújulást Kibédi Varga Sándor időszaka jelentette. Neki ebben a nehéz történelmi periódusban kellett kommandátorként helytállnia. Ehhez az Úrmester teljes bizalmát is élvezte. Ha van olyan lovag, akinek emléke előtt a magyar johanniták tisztelettel fejet hajtanak, az Kibédi Varga Sándor kommandátor. Nélküle nem létezne ma Magyar Tagozat, a magyar lovagok eltűntek volna a történelem kommunista süllyesztőjében. Sokszor egy személyen múlnak sorsfordító pillanatok, ami viszont Isten akaratán alapul: ő oda állítja az elhivatott embereket, ahol szükség van rájuk. *Kibédi Varga Sándor* is ilyen személy volt. Filozófiai tanulmányait Szegeden, a Ferenc József Tudományegyetemen végezte, ahol Bartók György professzor tanítványa volt. Itt *Sub Auspiciis Gubernatorisként*, azaz kormányzóügyüriként avatták doktorrá. A filozófia rendkívüli professzora lett a Pázmány Péter Tudományegyetemen. A történelmi válság pillanataiban, 1944-ben családjával együtt elhagyta Magyarországot. Munkásságát nemzetközileg annyira számon tartották, hogy amikor emigrált, a müncheni egyetem azonnal átvette mint a filozófia professzorát.

Nem voltak ezek könnyű évtizedek egykori lovagtestvéreink számára, de a Magyar Tagozat emigráns időszaka kitűnően szerepelt, ugyanis nem létezhettünk mint magyar johanniták, ha elődeink a demokratikus szabad világban – a hazai diktatúra ideje alatt – nem képviselték volna a magyar johannita szellemiséget.

„Az igaznak emlékezete áldott”

Vajna Zoltán 1928–2023



Prof. Dr. primor pávai Vajna Zoltán 1928-ban született Kolozsváron és idén május 27-én, életének 95. évében tért meg Teremtőjéhez. Gimnáziumi tanulmányait szülővárosában végezte, majd egy évig járt a kolozsvári Bolyai Tudományegyetem matematika–fizika szakára. 1948-tól a BME Gépészmérnöki Karán folytatta tanulmányait, ahol 1952-ben diplomázott. A végzés után rövid ideig a Szellőző Művekben dolgozott, majd Pattantyús-Ábrahám Géza hívására visszatért a Műegyetemre, ahol aztán Gruber József vezetésével 3 év alatt

megszerezte a kandidátusi címet. Élete további részében mindvégig a Műegyetemen dolgozott, még 90 évesen is rendszeresen bejárta. Akadémiai székfoglaló előadását a vízcsőhálózatok költség-minimumra történő tervezési módszeréről tartotta 1993-ban, majd a Magyar Tudományos Akadémia 1998-ban rendes tagjává választotta. Szerteágazó tudományos és közéleti tevékenysége volt. A Gépészmérnöki Kar dékánja volt 1990–1994 között, a rendszerváltást követő mozgalmas években. Nevéhez fűződik a kreditrendszer bevezetése, valamint a modulrendszerű képzés elindítása.

Az 1956-os forradalomban és szabadságharcban való részvétele folytán évekig elnöke volt a „Műegyetem 1956 Alapítvány” Kuratóriumának. Élete során számos szakmai és állami kitüntetésben részesült.

Erdélyi származása egész életében fontos tényező volt; hazájának és gyerekkora helyszíneinek elvesztését fájdalmas vesztésként élte meg.

A rendszerváltás után viszont nagyon sokat tett a határon túli magyarság támogatásáért. A Nyilas Misi Programon keresztül vállalt „nevelt” gyermekeivel sokat foglalkozott.

A Johannita Segítő Szolgálat alapító elnöke, dr. Hajós József halála után lett a szolgálat vezetője. Az előzőekben ismertetett mérnöki, műszaki szemléletmódjával, folyamatszintű megoldásaival akarta modernizálni a Segítő Szolgálat működését. Határozott véleménye volt, s főleg erkölcsi kérdésekben nem ismert „toleranciát”. Amíg egészségi állapota engedte, részt vett a közgyűléseken, és véleményével segítette a Segítő Szolgálat munkáját.

Lovagársunknak 2023. július 4-én adtuk meg a Református Egyház szertartása szerint a végtisztességet, s kísértük utolsó földi útjára a Farkasréti temetőben.

Porcsalmy László
ispotályos

Göndöcz Kálmán 1922–2023



Nagytisztelendő Jaádi Dr. Göndöcz A. Kálmán 1922. március 4-én született, Abauzsántón. Sárospatakon nőtt fel, ahol édesapja lelkipásztorként szolgált. Teológiai tanulmányait a hollandiai Utrechti Egyetemen végezte. Tanulmányai befejezése után beutazta Európát, és hamarosan elkötelezte magát szolgálata mellett. Utazásai során a szolgálatra kezdett összpontosítani, és prédikációkat tartott különböző csoportoknak.

Paksy Ilonával. 1954 május 20-án házasodtak össze, és Münchenben, Németországban telepedtek le. Egy évvel később megszületett fiuk, András. A kis család a kanadai Ontariói Windsorbába emigrált. Itt születtek lányaik, Tünde és Enikő.

Göndöcz tiszteletes teljes életet élt, csodálatos feleségével és gyermekeivel, magyar református egyházakat szolgálva Kanada és az Egyesült Államok között. Szerette a munkáját, elkötelezett volt Isten szolgálata mellett, és azok, akiket szolgált, nagyon szerették.

1984-ben a Szent Jánosról elnevezett Jeruzsálemi Ispotályos Lovagrend tiszteleti lovagjává fogadták Bonnban; majd 1989-ben az Albertai Presbiteriánus Szinódus moderátoraként szolgált. 1992-ben vonult nyugdíjba hosszú és tartalmas karrierje után.

2023 január 16-án hunyt el Ottawában, Ontario államban, alig 101. születésnapja után. Gyermekei ismerősei szeretettel emlékeznek rá.

Lelkipásztori szolgálata:

1952–1953 Regensburg, Nyugat-Németország
1953–1957 München, Nyugat-Németország
1957–1962 Windsor, ON, Kanada (Szabad Magyar Református Egyház)
1962–1971 Bethlehem PA, USA (Magyar Evangélikus Református Egyház)
1971–1973 Buckhannon WV, USA (First Presbyterian Church, angol gyülekezet)
1973–1978 McKeesport PA, USA (Magyar Református Egyház)
1978–1992, Calgary AB, Kanada (Calvin Hungarian Presbyterian Church)
1989 az Albertai Presbiteriánus Egyházi Zsinat moderátora

Az Úr áldja meg emlékét, a feltámadás reménységében!

(Az eredeti gyászjelentés fordítása alapján)

Móricz Iván 1931–2023



Técsői Móríc Iván lovagársunk 2023. augusztus 27-én, 92 éves korában távozott a földi világból. A Tegerentúli Altagozat tagja volt, s egész életében nagyon szigorú módon vezette az életét, egy nagyon eltérő sajátosságokkal rendelkező országban, miután családjával együtt elhagyta Európát. Az új világban sikerült leküzdenie minden élet- és pályakezdési nehézséget, kollégái nagyon tisztelték és szerették a The First National Bank of Boston nemzetközi banknál, majd az Industrial and Commercial Bank-ban, Buenos Airesban dolgozott. Szeretett utazni, új világokat és kultúrákat megismerni, szerette a tengert és

Argentínában a hegyeket. Érdekelte a történelem, az antropológia és a magyar származású ősei kutatása. Büszke volt arra, hogy idős korában megtanulta a számítógép használatát, ami lehetővé tette számára, hogy a jelen technológiai korszakhoz és annak eszközeihez tartozzon. Ez megkönnyítette idős korában nemcsak a folyamatos tájékozódását, hanem a kutatásait is tovább folytathatta.

Családja, felesége és gyermekei elkísérték rövid kórházi tartózkodása idején, az utolsó pillanatáig. A magyar lovagi közösségünk tisztelettel emlékezik Lovagársunkra; özvegye, Krisztina és gyermekei, Alexandra Sofia és Victor Andrés számára megnyugvást kívánunk! Emléke legyen áldott, nyugodjék békében!

Nitsch G. Gábor, RR
a tengerentúli altagozat vezetője



A Komturkirche XII. sz. Rendünk lelki központja



A Komturkirche ablaka



Barátaink Bad Schussenriedben,
Hans Klein és csapata



Protestáns felelősséggel – Európáért

A 2023-24-es év fordulóján az európai közéletben számos olyan téma forog, ami nem kerülheti el a hívő protestáns ember figyelmét. A világpolitikában az orosz-ukrán, és persze a bibliai tájakon dúló arab-izraeli konfliktus folyamatos aggodalommal és segíteni akarással tölt el minden jóakarató embert. A békevágy persze önmagában is becsülendő, azonban protestáns keresztyén hitünk egyik fontos jellemvonása, hogy a minket körül vevő világ valósága, világos keretet szab a hit által motivált cselekvésnek, és ezeket a kereteket mi tudomásul vesszük, olykor természetesen nem lemondva a változtatás szándékáról. Igaz ez a globális kérdésekkel kapcsolatban éppúgy, mint a hazai, lokális problémáinkkal szembesülve, az aktív eutanáziáról folyó vitától kezdve az egészségügy helyzetén, a társadalmi integráció kérdéskörén át a pedagógusok helyzetéig számos területen, melyekről a protestáns értelmiség körében fontos érdemi diskurzust folytatni. A „két év közötti” időszakban, amikor e sorok íródnak, a fentiek jegyében érdemes felidézni egy jelentős európai politikus életútját, és felhívni a figyelmet a magyar politika előtt álló, de mindnyájunkat érintő, 2024-ben esedékes feladatra.

A Karácsony másnapján, 81 éves korában elhunyt Wolfgang Schäuble német politikus, többszörös miniszter, a Bundestag korábbi elnöke, azon kevés közéleti emberek közé tartozott, akik mindig hitvalló keresztyénként nyilvánultak meg: „Hiszem, hogy Isten minden szükségben annyi erőt ad a kitaráshoz, amennyire szükségünk van. Ezt azonban senki sem kapja meg előre, azért, hogy ne önmagunkra, hanem egyedül csak Őrá hagyatkozzunk. Az ilyen hitben teljesen eltűnik a jövőtől való félelem.” gyakran idézte a náci által kivégzett evangélikus teológus, Dietrich Bonhoeffer 1943-ban, a börtönben megfogalmazott hitvallását. Hosszú politikai pályafutása során az Isten előtti felelősség mindig együtt járt az emberek iránti felelősséggel – globálisan is, de lokálisan mindenképp: a német parlamentarizmus történetében egyedülállóan hosszú ideig, 1972 óta volt a Bundestag tagja a Baden-Württemberg tartományban található Offenburg egyéni választókerületének közvetlenül megválasztott képviselőjeként.

Schäuble szűkebb pátriája a francia határhoz közel, a Rajna völgyében, Németországnak azon a részén fekszik, ahol a szőlőművelés, a borkultúra hagyománya együtt él a korszerű technológiák kifejlesztésében előjáró sikeres családi vállalkozásokkal – mindez egy a felvilágosodás értékeire nyitott, mégis vallásos szellemi környezetben. Politikai szocializációja a Konrad Adenauer nevével fémjelzett korszakban indult, amikor a háború után felocsúdó, gazdasági erejét egyre inkább visszanyerő Nyugat-Németország a Westbindung, vagyis a transzatlanti kapcsolatok és az európai integráció mellett köteleződött el.

A Junge Union kereszténydemokrata ifjúsági szervezetbe 1961-ben, a berlini fal megépülésének idején lépett be, antikommunista elkötelezettsége egyértelmű volt – a mozgalmas 68-as megmozdulások idején is. A Bundestag tagjává akkor választották először, amikor a Willy Brandt vezette szociáldemokrata-liberális kormány keleti politikája igyekezett Németország és az egész kontinens stabilitását előtérbe helyezni, ezzel persze új piacokat teremtve és olcsó orosz energiához juttatva a dübörgő német gazdaságot. Wolfgang Schäuble okos jogászként, kiváló retorikai és taktikus tárgyalókészségével hamar feltűnt a kereszténydemokrata padsorokban, így nem volt kétséges, hogy Helmut Kohl 1982-ben kezdődő kancellárságával ő is magas pozíciók várományosa. Kezdetben a parlamenti frakció ügyvezetőjeként biztosította a kormányzati működéshez szükséges hátteret, majd 1984-től a kancellári hivatal vezetője, s ebben a minőségében a

titkosszolgálatok munkáját is felügyelő miniszter lett. Innen váltott 1989-ben a Belügyminisztérium élére és vált kulcsszereplővé egy sorsfordító időszakban.

Nem kétséges, hogy Németország újraegyesülése a kedvező világpolitikai körülmények mellett az NSZK mind Nyugat, mind Kelet felé sikeres évtizedes bizalomépítő munkájának köszönhető, egy döntő pillanatban jelentős magyar közreműködéssel, amit Wolfgang Schäuble sosem felejtett el. A vizionárius Kohl-i politika azonban aligha lehetett volna sikeres, ha az Einigungsvertrag, vagyis a két német állam közötti egyesülési szerződés apró és érzékeny részleteit az akkori belügyminiszter és munkatársai nem dolgozzák ki oly nagy alapossággal. A jogalkotói pontosság mögött az a meggyőződés húzódott meg, hogy az NSZK jogrendszerének kiterjesztése együtt kell járjon a korábban a vasfüggöny mögé kényszerült németek integrálásával, s ezáltal valóban egy új nemzettudat létrejöttével. Ebből következett Schäuble egyértelmű votuma Berlin, mint új főváros mellett, és bizalmas viszonya a Keletről származó későbbi kancellárhoz, Angela Merkelhez.

A Merkel-kormány pénzügyminisztereként Schäuble nyolc éven át újra egy sorsdöntő időszakban került a politika sűrűjébe, a görög mentőcsomagok konstrukciója, az eurózóna stabilitásának megőrzése uniós szinten is nagy tekintélyt szerzett neki. Az „európai álom” megvalósítása számára nem a retorikai légvárépítést, hanem a következetes aprómunkát jelentette, ahol a realizmus része az is, „hogy megpróbálunk egymás fejével gondolkodni Berlinben, Párizsban, de Varsóban és Budapesten is, nem kijátszva egymás ellen az európai egység és a nemzeti szuverenitás gondolatát” írta 2020-ban, a Bundestag elnökeként.

Az Európáról szóló vita mindennapjaink része. A „Brüsszel viselt dolgairól” szóló plakátkampány, a mindenkit megszólító nemzeti konzultáció, de a politikai kommunikáció más harsány eszközei is mind-mind tudatosítják bennünk a kérdés fontosságát – miközben a józan, protestáns keresztyén megközelítés jegyében nagyon kell vigyáznunk arra, hogy ne essünk áldozatul a bármely oldalon felmerülő leegyszerűsítő, olykor demagóg érvelésnek. Magyarország 2004-es EU-csatlakozását követően 2024 második felében második alkalommal tölti be az Európai Unió Tanácsának elnöki tisztét. Fontos alkalomról van szó, amikor Európa figyelme nagyon is az elnökségi feladatokat ellátó ország felé fordul. Ráadásul egy olyan időszakban, ami csak néhány héttel követi a június elején esedékes európai parlamenti választásokat, amit az uniós testületek új tisztségviselőinek megválasztása követ. Az elnökségi időszakban számos kulturális esemény is övezi a politikai történéseket.

A 2011-es magyar uniós elnökség idején Liszt Ferenc születésének 200. évfordulóját ünnepeltük. Azét a művészt, aki elsősorban excentrikus zongoravirtuózként élt a köztudatban, noha a Doborjánból indult muzsikusként alakja ennél jóval sokrétűbb. Hosszú élete egyes állomásainak, szellemi fejlődésének bemutatásával izgalmas körképet festhettünk egy olyan korról, melyben a mai Európa politikai térképe lassan kirajzolódott, a társadalomfejlődés a polgári forradalmak korától új irányt vett, a mindennapi élet rohamos változásában pedig a hagyományos értékekhez való viszony döntően megváltozott.

Egy ilyen évforduló persze szükségképpen együtt jár az életmű egyes elemeinek kissé leegyszerűsítő kiemelésével. Például hogy a nemzeti elkötelezettségnek nem elengedhetetlen feltétele a nyelvismeret. Vagy hogy

a nagyvilági művész magyarságának tudatában is milyen természetesen mozgott az európai szalonokban, lehetett szellemi partnere Berlioznak, Heineknek, Delacroix-nak. Mindez egy-egy apró adalék az európai identitásról folyó szerteágazó diskurzushoz. Mint ahogy az is, hogy az idősödő művész hogyan tért meg egyházához, hogyan tudta a modern ember kételkedését zenéjében érzékeltetni, ugyanakkor hitét megvallani, a hagyományos értékek mellett kiállni.

A 2024-es magyar uniós elnökség időszakára nem tudunk előrukkolni ilyen látványos évfordulóval, pedig milyen hasznos lenne, ha az Öreg Kontinens egyre kuszább valóságában egy Liszt Ferenchez hasonló zseni gondolatai, alkotásai segítenének eligazodni – ráadásul úgy, hogy üzenetünk ne csak itthon, hanem Európa-szerte is érthető legyen. A „világ hírhedt zenésze” helyett 2023-24 fordulóján Szabó Lőrinc Hazám, keresztény Európa című versével kell beérnünk, melyet a költő száz évvel ezelőtt vetett papírra, s amelynek hangvétele mintha nagyon is rímelve a kontinensünk általános állapotával kapcsolatos harcok magyar álláspontjára. „Útálom és arcába vágom:/- Száz év, de tán kétezer óta/őrült, mocskos, aljas világ ez,/ ez a farizeus Európa!” – hangzik a bosszús felütés, melyben korántsem megnyugtató, hogy a farizeus, képmutató viselkedést voltaképp Krisztus születésétől datálja a költő. Szabó Lőrinc nem volt túlzott kegyességgel vádolható, mint ahogy nyilván azok többsége sem, akik manapság vágják Európa arcába, hogy – címszavakban: „korrupció, gender propaganda, háborús uszítás”. A kalandos életutat, számos ideológiai irányváltást megélt poéta hiába is próbálna valamiféle erkölcsi magaslattal szónokolni az övéihez, hiszen maga is polgára a farizeus Európának, még ha az ő képmutatása adott esetben más természetű is, mint vád alá helyezett kontinentális polgártársaié. Nem pusztán fenyegetésként, hanem saját egzisztenciális félelmeként jeleníti meg néhány szakasszal később Krisztus földi visszatérését: „Mi lesz, ha megjő Krisztus és/Új országot teremt a földön,/ha elhullanak a banditák/és nem lesz több harc, se kard, se börtön”. Valóban: mi lesz? Vagy mi van most, 2023 karácsonyán, amikor ha nem is Krisztus újbóli eljövetelét éljük át, „csak” arra emlékezünk, amikor Betlehemben megszületett.

Sokat beszélünk a keresztény Európa ideáljáról, a civilizációs gyökereit elvesztő Nyugatról, indokolt aggodalommal követjük azokat a törekvéseket, amelyek tudatosan igyekeznek valamiféle furcsa semlegesség felé terelni a hagyományos zsidó-keresztény értékrend híveit, vagy önkényesen relativálni a természet ősi rendjét. A mások téves álláspontjának kárhoztatása közepette ugyanakkor hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy a keresztény közösségek állapotát tekintve mi sem állunk sokkal jobban, mint Európa többi része – amint erre a népszámlálás eredményei is rávilágítottak. De ha Ferenc pápa magyarországi apostoli látogatásán elhangzott beszédeit idézzük fel, akkor is a realitások kíméletlen kimondása ötlük szembe, szelíden megcsillantva ugyanakkor a mindenkori megújíthatóság lehetőségét. Karácsony évezredes üzenete, de az újjévi profán jókívánások mondanivalója is az, hogy van kiút, van remény.

Martonyi János 2011 januárjában, a Heti Válasz hasábjain megjelent cikkében az akkori uniós elnökségünk céljairól írva az „honest broker” szerepkört, mint minden elnökséget betöltő ország elvárt feladatfelfogását „gondos pásztor”-nak fordította, ami annak idején széles körben elfogadottá vált. Nem pásztorokutya tehát, aki megugatja a nyáját, hanem gondos pásztor, aki terelgeti.

„Magyarország nem fekete bárány, hanem első fecske” – hangzott nemrég a miniszterelnöki bon mot. Valóban, nem botrányhősnek kell lennünk, hanem hírnöknek. Szükségünk van Európa fogadókészségére, jóindulatára.

A magyar uniós elnökség nagy feladata, hogy ne pusztán Európa arcába vágjuk, hanem pásztorként terelgetve okosan elmagyarázzuk: a magyar családpolitika nem egy ideológiai bunkósbot, hanem egy európai versenyképességi faktor. A migrációval kapcsolatos magyar álláspont pedig – még ha radikális szóhasználatában olykor erre is enged következtetni – nem egy rideg és militáns módszer a szerencsétlen, jobb életre vágyó emberek távoltartására, hanem a társadalmi integráció korlátainak józan belátása. A keresztény értékek fontosságának hangsúlyozása jó esetben nem egy mellődöngető, kivagyis hangoskodás, hanem – minden esendőségünk belátása mellett – az emberi együttélés régesrég bevált, a modern világban is korszerű formájának képviselője.

A dühös emberek száma, a radikális politikai erők támogatottsága érezhetően nő, erre számos európai választási eredmény szolgáltatott példát. De hiába az erősödés, ha végül – koalíciós partner híján – általában nem tudnak kormányozni. A hagyományos értékrend politikai képviselőit, vagyis a sokat emlegetett keresztény Európa eszméjének és gyakorlatának csak ott van esélye kormányzó többséget szerezni, ahol a kereszténydemokrata polgári közép és a radikális jobboldal elviselik egymást – bármily nehéz is ez olykor. Európai szinten sincs ez másképp, erre jött rá Georgia Meloni miniszterelnök Olaszországban.

Miközben tehát el kell viselni, sőt olykor szükség is van a rámenős kutyák hangos csaholására, a „gondos pásztor” csendes terelgetése hatékonyabb azoknál, akik az európai politikai versenyt nem az ösztönökre, hanem az értelemre ható érvek összecsapásaként képzik el. A 2024-es magyar uniós elnökség a pásztorok ideje. Szabó Lőrinc költeménye végén aggódva teszi fel a kérdést: „hazám, boldogtalan Európa,/ha túléléd a harcok végét,/ elbírod-e még te az Istent,/a Szeretetet és a Békét?”

Talán még sikerül úgy terelgetni Európa sorsát, hogy a költői kérdésre igenlő választ adhassunk. Wolfgang Schäuble fontos hang volt az európai kórusban, azon kevesek egyike, akik értették a magyar álláspontot, miközben minket is arra intett, hogy igyekezzünk megérteni a nyugat-európai polgárok szempontjait is. A protestáns keresztyén közösségnek, józan hitmegülésével, a közös keresztény értékek iránti elkötelezettségével, a nemzeti nyelvekre lefordított Szentírás identitásformáló erejének tudatában mindig is fontos szerepe volt kontinensünk sorsának, közéletének alakításában. Érdemes ezt a felelősséget ma is komolyan venni.

Pröhle Gergely RR



Visszaemlékezés a kitűnő hangulatú lovagi napokról Debrecenben 2023. május 12-14





ÉVES PROGRAM 2024

Január 10.	(szerda) 18 ⁰⁰	Újév köszöntő (Fasori Evangélikus Gimnázium)
Január 21.	(vasárnap) 19 ⁰⁰	Ökumenikus Imahét nyitó istentisztelet (Szt.István Bazilika)
Február 28.	(szerda)	Konventülés
Február 28.	(szerda) 17 ³⁰	Hóvégi összejevetel
Március 15-17.	(péntek-vasárnap)	Tavaszi káptalan ülés (Berlin)
Március 23.	(szombat) 10 ⁰⁰	Nagybőjti csendesnap (Leányvár)
Március 27.	(szerda) 17 ³⁰	Hóvégi összejevetel
Április 24.	(szerda)	Konventülés
Április 24.	(szerda) 17 ³⁰	Hóvégi összejevetel
Május 10-12.	(péntek-vasárnap)	Lovagi napok (Budapest) 100 éves évforduló ünneplése
Május 17-19.	(péntek-vasárnap)	Csíksomlyói zarándoklat (Máltai szervezésben)
Május 24-26.	(péntek-vasárnap)	Johanniter International (JOIN Segítőszolgálatok) Budapest
Május 29.	(szerda)	Hóvégi összejevetel
Június 28-30.	(péntek-vasárnap)	Ritterschlag /Kibővített Káptalan (Nieder-Weisel)
Június 30.	(vasárnap) 11 ⁰⁰	János napi Istentisztelet és családi találkozó (Margitsziget)
Augusztus 19.	(hétfő) 18 ⁰⁰	Ünnepi Ökumenikus Istentisztelet (Budavári Ev.Templom)
Augusztus 20.	(kedd)	Szent Jobb Körmenet (Máltai szervezés)
Augusztus 31.	(szombat)	Máltai-johannita ökumenikus istentisztelet (Bikol-pusztá)
Szeptember 25.	(szerda)	Konventülés
Szeptember 25.	(szerda) 17 ³⁰	Hóvégi összejevetel
Október 4-6.	(péntek-vasárnap)	Lovagi konferencia
Október 25-27.	(péntek-vasárnap)	Őszi Káptalanülés (még nem ismert)
Október 27.	(vasárnap)	Reformáció ünnep (MEÖT Uránia Filmszínház)
Október 30.	(szerda)	Hóvégi összejevetel
November 15-17.	(szombat-vasárnap)	Kassai Szent Erzsébet zarándoklat (Máltai szervezés)
November 22.	(szerda)	Hóvégi altagozati összejevetel
November 27.	(szerda)	Konventülés
November 27.	(szerda)	Hóvégi összejevetel
November 30.	(szombat) 10 ⁰⁰	Ádventi csendesnap

Összeállítás dátuma: 2023. december

Számlaszámaink:

A Johannita Rend Magyar Tagozata: tagdíjakat, adományokat és egyéb befizetéseket ide kérjük:

ERSTE Bank Hungary, SWIFT kódja: GIBAHUHB

HUF: belföldről: 11600006-00000000-77732855

(külföldről: IBAN: HU95 116000060000000077732855)

EUR: IBAN: HU96 116000060000000077732934

A Johannita Segítőszolgálat: közhasznú adományokat ide kérjük

OTP Bank, SWIFT kódja: OTPVHUB

HUF: 11705008-20499385

EUR: IBAN: HU39 11763055 40028880 00000000

Befizetéseit és támogatását jó szívvel köszönjük!